

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 27. maj 1999, kl. 09.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvisse til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.43

Supplerende skriftligt svar af 3/6 99 på spm. nr. S 2148 og S 2149, besvaret mundtligt i spørgetiden 26/5 99 (side 7179 ff.).

Forskningscenter Risø
Direktionen

Forskningsministeriet
Bredgade 43
1260 København K

Hermed fremsendes Risøs bidrag til besvarelse af de fremsendte spørgsmål fra Jens Hald Madsen.

Ad spm. nr. S 2148

»Som det også fremgår af artiklen i Politiken er der ikke tale om »12 uheld med radioaktivt materiale inden for 3 år«, men om 12 overtrædelser af de såkaldte Betingelser for Drift af Risøs nukleare anlæg. Disse Betingelser for Drift dækker alle forhold på Risø, der kan tænkes at have betydning for den nukleare sikkerhed, og er meget specifikke. Betingelserne vedrører såvel tekniske og administrative som organisatoriske forhold.

Vedrørende de tekniske forhold er det et krav, at alle systemer med sikkerhedsmæssig betydning er i drift døgnet rundt alle årets dage. Dette indebærer, at tekniske svigt, som sætter en alarm ud af drift, uden at dette i det konkrete tilfælde får andre konsekvenser for sikkerheden, vil føre til, at Betingelser for Drift formelt er overtrådt.

De 12 overtrædelser fordeler sig med 8 i 1996, 1 i 1997 og 3 i 1998. Der er fulgt op på overtrædelserne med korrektion af fejl, ændring af procedurer og regler og/eller indskærpselse af de ansvarliges pligter.

Overtrædelserne er rapporteret til myndighederne og er medregnet i Risøs grønne regnskab, der indgår i Årsberetning og Virksomhedsregnskab.

I 1996 vedrørte overtrædelserne

1. at der i gamle tromler med lavaktivt affald befandt sig op til 23 gram Uran - 235 i stedet for de tilladte 10 gram. Overtrædelserne skyldtes manglende kendskab til de nøjagtige mængder i de allerede eksisterende tromler, da Betingelser for Drift blev udarbejdet. En ændring af Betingelser for Drift, der tillader, det højere indhold er udstedt,
2. en manglende halvårlig afprøvning af alarmsystemerne i forbindelse med Risøs tankgravssystemer til radioaktivt spildevand. De nukleare sikkerhedsmyndigheder har efterfølgende godkendt, at afprøvning kun finder sted 1 gang om året,
3. en overskridelse af DR3's maksimalt tilladte effekt til 12,3 MW i stedet for 12 MW i kort tid lige efter reaktoropstart p.g.a. operatørfejl. Manuel effektsænkning iværksattes umiddelbart, og opstartsproceduren er efterfølgende blevet ændret,
4. en manglende alarmoverførsel fra to af de nukleare anlæg på grund af lynnedslag. Ekstraordinær rundering etableredes indtil alarmovervågning var genetableret, hvilket skete inden for en uge,
5. manglende revision af omegnbeskrivelse, som skulle have været revideret hvert 5. år. Den manglende revision, der skulle have været gennemført i 1986 og 1991, blev opdaget i 1996 og er efterfølgende blevet gennemført,
6. kortvarig oplagring af ikke godkendte effekter (filtre) i hal til lavaktivt affald. Filtrene fjernedes,
7. udeladning af kølevand efter aktivitetskontrol til regnvandssystemet i stedet for til det almindelige kloaksystem p. g. a. konstruktionsfejl i kloaksystemet med den konsekvens, at udeladningen til fjorden sker tættere ved kysten. Grænseværdierne for radioaktivitet i kølevand er midlertidigt sænket til 1/3 indtil ændring af kloaksystemet er tilendebragt i 1999. Erfaringsmæssigt er der dog sjældent aktivitet i kølevandet.
8. manglende analyse af Uran og a - analyse på destillat fra radioaktivt spildevand, da det sagligt skønnedes, at være usødvendigt. Analyser er genoptaget.

I 1997

1. bestod overtrædelserne i, at en del af arkivet vedrørende Risøs nedlagte reaktor DR2 ikke befandt sig i det arkivskab, hvor det ifølge Betingelser for Drift skulle være, men lå andetsteds i lokalet. Forholdet bragtes i orden straks, det var konstateret,

I 1998 var der tale om

1. at en niveauføler i en opsamlingskammer med radioaktivt vand blev defekt, med den konsekvens, at risikoen for overløb forøgedes. Der iværksattes særlig overvågning, indtil ny niveauføler var opsat.
2. at prøvetagning af vandet fra Roskilde fjord igennem nogle år var blevet foretaget fra Risøs mole i stedet for i området mellem Risø og halvøen Bolund lige nord for Risø. De nukleare sikkerhedsmyndigheder har efterfølgende godkendt, at prøvetagningstedet ændres til at være Risøs mole,
3. at der manglede overvågning i få timer af en låge i hegnet til Risø, som ekstraordinært blev åbnet for at lette personalets adgang til hovedvejene uden for Risø, da omfattende vejarbejde gjorde det sikkerhedsmæssigt uforvarsligt at cykle på hovedvejen. Overvågning etableredes straks fejlen blev erkendt.

I forbindelse med hændelserne 2, 3, 6, 8, 11 og 12 er det blevet indskærpet over for personalet, at Betingelser for Drift altid skal overholdes.

Ad spm. nr. S 2149

»Der er med baggrund i det stigende antal overtrædelser af Risøs betingelser for drift, der blev konstateret i løbet af 1996, allerede i 1996 iværksat overvejelser om, hvorledes der kunne ske en generel forbedring af sikkerhedskulturen på Risø. Disse overvejelser førte til, at direktionen i januar 1997 iværksatte et projekt, der skulle resultere i en omlægning af Risøs sikkerhedsstyring vedrørende såvel den almindelige arbejdsikkerhed som den nukleare sikkerhed. Dette projekt førte til en række ændringsforslag, hvoraf de fleste er gennemført i 1998, mens nogle forslag stadig er under behandling hos de nukleare tilsynsmyndigheder. Omlægningen af sikkerhedsstyringen har som mål at undgå hændelser, der skyldes organisatoriske og menneskelige svigt, og i så høj grad som muligt, også tekniske svigt, mens nogle typer af tekniske svigt, f.eks. på grund af lynnedslag, aldrig helt vil kunne undgås. Risø har imidlertid dels døgnbemanding på reaktor DR3, dels en døgnbemandet alarmcentral, som altid vil kunne komme i kontakt med en teknisk sagkyndig, der kan tage aktion, så det tekniske svigt ikke får sikkerhedsmæssige følger, hvilket ingen af de 1 spørgsmål 1 omtalte hændelser, da heller har haft.

Ud over den fortsatte implementering af sikkerhedsstyringsprojektet har Risø over for myndighederne tilkendegivet at ville

- tage særligt hensyn til, at der i forbindelse med et igangværende generationskifte på de nukleare anlæg er tilstrækkeligt med kvalificeret personale ved at tillade overlappning ved genbesættelse af stillinger som følge af planlagt afgang,
- sikre et klart lineansvar og effektiv instruktion ved særlige projekter i tilknytning til de nukleare anlæg, hvori der deltager flere entreprenører, ved at der udnævnes en projektleder med driftserfaring fra det pågældende nukleare anlæg og udarbejdes skriftlig instruks for de sikkerhedsmæssige forhold,
- kvalitetssikre overholdelsen af Risøs Betingelser for Drift ved at der for de nukleare anlæg på Risø er udarbejdet procedurer, der dækker de driftsmæssige forhold og krav til vedligeholdelse og kontrol. Det skal herved sikres, at overholdelse af disse procedurer også indebærer at Betingelser for Drift herved overholdes,
- sikre en bedre information af de nukleare myndigheder ved, at det i instruktioner og procedurebeskrivelser er gjort klart for de ansvarlige medarbejdere, hvornår myndighederne skal informeres om hændelser m.v.

De nukleare sikkerhedsmyndigheder har tilkendegivet over for Risø, at de finder disse særlige initiativer dækkende for alle væsentlige spørgsmål, der har været drøftet i tilknytning til sikkerhedskulturen, og at en vellykket gennemførelse af disse tiltag vil kunne bidrage væsentligt til fortsat at sikre en høj sikkerhedskultur på Risø. Samtidig har myndighederne anmodet om med udgangen af 1999 at modtage en rapport fra Risøs direktion om status for og resultater af gennemførelsen af de særlige initiativer samt om andre forhold af betydning for god sikkerhedskultur på Risø.

Som konkret opfølgning på den i Politiken omtalte hændelse, hvor en radioaktiv motor utilsigtet er kommet uden for Risøs område, er der iværksat en risikoanalyse af Risøs radioaktive affaldsstrømme, så der vælges den mest hensigtsmæssige måde til sikring mod lignende hændelser. Dette arbejde forventes afsluttet i løbet af sommeren, hvorefter nødvendige ændringer vil blive iværksat. Derudover er der indført ekstra kontrol af metalkort for radioaktivitet. Det er aftalt med de nukleare sikkerhedsmyndigheder, at de i efteråret vil få en redegørelse for de tiltag, der iverksettes.

For så vidt angår den knuste beton, der fejlagtigt blev transporteret uden for Risøs område, var der ikke tale om en overtrædelse af Betingelser for Drift, men om overtrædelse af vilkårene i en konkret tilladelse. Betonen var iøvrigt friklassificeret og kunne bruges som opfyldningsmateriale.

Med venlig hilsen
Jørgen Kjems
Administrerende direktør